

Sygn. akt IX W 3163/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 października 2015 r.

Sąd Rejonowy w Olsztynie Wydział IX Karny

w składzie:

Przewodniczący - SSR Wojciech Kottik

Protokolant – sekr. sąd. Jolanta Jarmolowicz

bez obecności oskarżyciela publ.

po rozpoznaniu w dniu 16 października 2015 r., sprawy

M. M. (1)

córki J. i C. z domu M.

ur. (...) w O.

obwinionej o to, że:

w okresie od dnia 30 marca 2015 r., do dnia 02 lipca 2015 r. w O. będąc Pełnomocnikiem Zarządu Spółdzielni Mieszkaniowej (...) – mając obowiązek – wbrew niemu nie udostępniła i nie udzieliła odpowiedzi w sprawie żądanych dokumentów tj. Uchwały (...) SM (...) z dnia 15.09.1989 r. oraz inne począwszy od pierwszej uchwały dot.(...); inne późniejsze uchwały dot. (...); inne późniejsze uchwały/decyzje dot. (...)i Uchwał Zarządu związanych z w/w zagadnieniami – dla uprawnionego członka spółdzielni tj. A. C. (1)

- tj. za wykroczenie z art. 27³ pkt 1 w zw. z art. 8 pkt 1 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych,

ORZEKA

I. obwinioną **M. M. (1)** uznaje za winną tego że w okresie od 28 kwietnia 2015 r., do dnia 02 lipca 2015 r, jako pełnomocnik Zarządu Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w O. nie udostępniła na żądanie uprawnionego członka Spółdzielni dokumentów w postaci uchwał Zarządu Spółdzielni tj. czynu z art. 27³ pkt 1 w zw. z art. 8 pkt 1 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych i za to z mocy **art. 27³ pkt 1 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych** skazuje ją na karę grzywny w wymiarze **500,- (pięćset) złotych;**

II. na podstawie art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 119 kpw zwalnia obwinioną od kosztów postępowania i opłaty.

UZASADNIENIE

Sąd ustalił, następujący stan faktyczny:

Oskarżyciel posiłkowy A. C. (1), mieszkaniec budynku przy ul. (...) w O. jest członkiem Spółdzielni Mieszkaniowej (...). Prowadzi on bardzo rozbudowaną i obszerną korespondencję z administracją Spółdzielni kierując do niej szereg wniosków, głównie za pośrednictwem poczty elektronicznej, w których domaga się wglądu do dokumentacji spółdzielni bądź też o udostępnienie mu kopii dokumentów w trybie art. 18 ustawy Prawo spółdzielcze oraz art. 8¹ ust. 1 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych. Między innymi w dniu 28 marca 2015 r., przesłał pocztą elektroniczną

wniosek do Zarządu Spółdzielni o udostępnienie mu uchwały rady nadzorczej SM (...) z dnia 15.09.1989 r. oraz innych, od pierwszej poczynając, wcześniejsze podobne uchwały RN dotyczące kredytu własnościowego, a także późniejsze uchwały RN dotyczące tej kwestii.

Po bezskutecznym upływie miesięcznego terminu od daty złożenia wniosku A. C. w dniu 22 czerwca 2015 r., skierował do Zarządu i Rady Nadzorczej SM (...) ponaglenie w tej sprawie.

W związku z brakiem reakcji również na to ponaglenie oskarżyciel posiłkowy w dniu 29 czerwca 2015 r., skierował do Komendy Miejskiej Policji w O. wniosek o wszczęcie postępowania w związku z naruszeniem prawa.

Dopiero w dniu 03 lipca 2015 r., pełnomocnik Zarządu Sp-ni Mieszkaniowej (...) – obwiniona M. M. (1) wystosowała do pokrzywdzonego pismo, w którym poinformowała go m. in. że w archiwum Spółdzielni nie zachowały się dokumenty kierowane do członków z lat dziewięćdziesiątych. Spółdzielnia miała wówczas korzystać z usług (...) a z żadnych posiadanych dokumentów nie wynika aby A. C. spłacał kredyt własnościowy.

(dowód: zawiadomienie o popełnieniu wykroczenia k. 3-5; kopie pism elektronicznych A. C. – k. 6 -9; kopia pisma SM (...) kierowana do pokrzywdzonego – k. 18-19, kopia statutu SM (...)– k. 21 –23; dane o karalności – k. 27; kopia pisma SM (...) z 1989 r., - k. 34; statut SM (...)– k. 44-55, zestawienie pism kierowanych do Sp-ni przez oskarżyciela w latach 2009 – 2012; odpowiedź SM (...) z dnia 05.10.2015 r. – k. 73; karta absencji pracownika – k. 79; kopia protokołu (...) SM (...) – k. 80-97; częściowo wyjaśnienia obwinionej - k. 71-71v, zeznania świadka A. C. – k. 71v - 72v)

Obwiniona zarówno w wyjaśnieniach składanych na etapie czynności wyjaśniających jak i na rozprawie nie przyznała się do popełnienia zarzucanego jej czynu. Wyjaśniła, że jej zdaniem oskarżyciel posiłkowy otrzymał w dniu 03 lipca 2015 r., odpowiedź na swój wniosek, którą przygotowała. Poinformowała w niej wnioskodawcę, że w archiwach spółdzielni nie ma dokumentów – uchwały rady nadzorczej z 1989 r. Odpowiedziała dopiero wtedy, bo wcześniej była na zwolnieniu i urlopie. Zarzuciła oskarżycielowi, że ten nie odbierając wcześniej żądanych dokumentów przyczynił się do takiego stanu rzeczy bowiem ona uznała, że nie zależy mu na odbieraniu dokumentów.

(wyjaśnienia obwinionej – k. 71-71v)

Sąd zważył, co następuje:

Wyjaśnienia obwinionej jedynie w części dotyczącej korespondencji z oskarżycielem posiłkowym zasługują na wiarę. Natomiast nie można ich podzielić w tej części, w której twierdzi ona, że jedynym powodem udzielenia odpowiedzi na wystąpienie pokrzywdzonego były jej usprawiedliwione nieobecności w pracy i postawa A. C..

Dodatkową kwestią, którą w związku z argumentami obwinionej i jej obrońcy Sąd musiał zbadać było ustalenie, czy faktycznie, wobec zmiany treści statutu Spółdzielni Mieszkaniowej (...) jaka nastąpiła w dniu 06 czerwca 2014 r., a w szczególności jego przepisu § 8 ust. 2, brak jest terminu w jakim organy statutowe spółdzielni muszą udostępnić żądanych przez członków spółdzielni dokumentów i dlatego udzielenie odpowiedzi przez obwinioną na wniosek oskarżyciela posiłkowego dopiero w dniu 03 lipca 2015 r. nie wypełniało znamion zarzucanego obwinionej wykroczenia z art. 27³ ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych.

Z poglądem takim nie sposób się zgodzić. Już analiza przepisu wskazanego § 8 ust. 2 statutu Spółdzielni jednoznacznie wskazuje, że taki termin nadal w tym przepisie jest, wskazuje na to jednoznaczny zapis ostatniego zdania tego przepisu, który w obecnym brzmieniu powierza zarządowi kompetencje, a zarazem nakłada na ten organ obowiązek wyznaczenia termin udostępnienia spółdzielcy żądanych przezeń dokumentów. Skoro w niniejszej sprawie, co jest niekwestionowane, zarząd takiego terminu nie wskazał zastosowanie mają ogólne przepisy, choćby wskazane w instrukcji kancelaryjnej Spółdzielni. Z jej § 16 wynika, iż przy załatwianiu sprawy należy przestrzegać terminów określonych w przepisach branżowych, statucie spółdzielni, regulaminach i zarządzeniach wewnętrznych. Sprawy w których nie ma potrzeby zbierania dodatkowych informacji należy załatwić niezwłocznie, nie dłużej niż w terminie 1

miesiąca. Jeśli załatwienie sprawy w obowiązującym terminie nie jest możliwe należy powiadomić zainteresowanego o przyczynie opóźnienia i wskazać mu nowy termin.

Podobnie w §10 pkt 2 i 3, wymienionego wyżej statutu Sp-ni wnioski członków skierowane do Zarządu powinny być rozpatrzone przez zarząd w ciągu 1 miesiąca, a jeżeli sprawa jest skomplikowana w ciągu 2 miesięcy od dnia ich złożenia. O sposobie załatwienia wniosku Zarząd zawiadamia zainteresowanego członka na piśmie. W razie odmownego załatwienia wniosku w sprawie wynikającej ze stosunku członkostwa Zarząd jest obowiązany podać pisemnie uzasadnienie.

Wprawdzie obrońca obwinionej wyraził pogląd, że ten akurat przepis nie może mieć zastosowania do spraw dotyczących wniosków spółdzielców zgłaszanych w trybie § 8 statutu z uwagi na odrębny tryb odwoławczy, lecz z uwagi na uchylene wcześniejszego brzmienia § 8 w zakresie dotyczącym wskazania konkretnego terminu nie można uznać aby wskazania takiego w ogóle nie było i aby spółdzielca w praktyce, w nieskończoność czekałby na udzielenie mu informacji i nawet nie mógłby skorzystać z trybu odwoławczego przewidzianego choćby w przepisie art. 18 § 3 ustawy Prawo spółdzielcze.

Skoro w niniejszej sprawie obwiniona – pełnomocnik zarządu spółdzielni nie zwróciła się do tego organu o wyznaczenie jej terminu na udostępnienie oskarżycielowi posiłkowemu żądanych przezeń dokumentów powinna była udzielić mu odpowiedzi w terminie 1 miesiąca.

Jeśli zdaniem obrony u podstaw zmiany wcześniejszego zapisu statutowego dotyczącego terminu udostępniania dokumentów spółdzielcom była „nadmierna” aktywność A. C. w zakresie kierowania takich wniosków, to tym bardziej obwiniona powinna była skorzystać z możliwości przedłużenia terminu udzielenia odpowiedzi jaką de facto daje jej obecne brzmienie § 8 ust. 2 statutu.

Nie może usprawiedliwiać obwinionej również jej absencja w pracy, bo mimo, iż w tym czasie faktycznie przez (...) (vide k. 79) nie była obecna w pracy to jednak wniosek oskarżyciela posiłkowego nie wymagał jakichś faktycznych czasochłonnych ustaleń i poszukiwań i instrukcyjny miesięczny termin odpowiedzi był wystarczający na udzielenie mu choćby odpowiedzi o treści jak ta z 3 lipca 2015 r.

Warto przy tym zauważyć, że sama odpowiedź z dnia 03 lipca 2015 r. została sformułowana w taki sposób, że może budzić wątpliwości, czy zawiera ona faktycznie pełną odpowiedź na wniosek oskarżyciela, bo mimo, że wnosił on przede wszystkim o udostępnienie konkretnie wskazanej uchwały (...) Rady Nadzorczej SM (...) z dnia 15.09.1989 r., to odpowiedź obwinionej nie odnosi się wprost do tej uchwały.

Sąd w całości podzielił zeznania świadka – oskarżyciela posiłkowego A. C. (1) uznając je za spójne i logiczne, znajdujące potwierdzenie w zgromadzonej dokumentacji. A. C. realizował służące mu jako członkowi spółdzielni uprawnienia do zapoznania się z treścią uchwał podejmowanych przez organy statutowe Spółdzielni. Uprawnienie to określone jest w art. 8¹ ust. 1 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych. Ponadprzeciętne zainteresowanie pokrzywdzonego działalnością spółdzielni, wyrażające się między innymi w ilości składanych pism, uwag i wniosków, z pewnością zmuszało pracowników spółdzielni do zwiększonego wysiłku w udzielaniu odpowiedzi. Obwinionej była ta aktywność doskonale znana oraz to, że obwiniony braku udzielenia mu choćby odpowiedzi w terminie nie pozostawi bez reakcji. Tym bardziej wymagało to od obwinionej wzmożonej staranności i nie tłumaczy jej beczynności, ponad 2-miesięcznej, jaka miała miejsce w niniejszej sprawie.

Zdaniem Sądu, na przymiot wiarygodności zasługują zgromadzone w toku postępowania dowody z dokumentów, w tym m.in. wydruki korespondencji elektronicznej i kopie dokumentów pochodzących ze Spółdzielni Mieszkaniowej (...).

W świetle przeprowadzonych w niniejszej sprawie dowodów wina obwinionej nie budzi wątpliwości a polega na tym, że w okresie od 28 kwietnia 2015 r. do dnia 02 lipca 2015 r., jako pełnomocnik Zarządu Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w O. nie udostępniła na żądanie uprawnionego członka Spółdzielni dokumentów w postaci uchwał Zarządu Spółdzielni.

Obwiniona swoim zachowaniem wyczerpała znamiona wykroczenia określonego w art. 27³ pkt 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych.

Sąd dokonał korekty zarzutu stawianego obwinionej precyzując przede wszystkim okresu bezczynności obwinionej, bowiem we wniosku o ukaranie z nieustalonych przyczyn jako jego początkową datę przyjęto dzień 30 marca 2015 r., zamiast 28 kwietnia 2015 r., a więc upływ jednomiesięcznego terminu jaki upłynął z tą datą od nadesłania wniosku przez oskarżyciela posiłkowego.

Do przypisania odpowiedzialności z art. 27³ pkt 1 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych z dnia 15 grudnia 2000 r. wymagane jest ustalenie, że zachowanie sprawcy polegało na dopuszczeniu do tego, że spółdzielnia nie udostępnia członkowi spółdzielni mieszkaniowej odpisów oraz kopii dokumentów wymienionych w art. 8¹ ww. ustawy.

Stosownie do treści art. 8¹ ust. 1 cyt. ustawy, członek spółdzielni mieszkaniowej ma prawo otrzymania odpisu statutu i regulaminów oraz kopii uchwał organów spółdzielni i protokołów obrad organów spółdzielni, protokołów lustracji, rocznych sprawozdań finansowych oraz faktur i umów zawieranych przez spółdzielnię z osobami trzecimi.

Zgodnie z art. 18 § 1 ustawy prawo spółdzielcze: prawa i obowiązki wynikające z członkostwa w spółdzielni są dla wszystkich członków równe. Z kolei § 3 stanowi, iż spółdzielnia może odmówić członkowi wglądu do umów zawieranych z osobami trzecimi, jeżeli naruszałoby to prawa tych osób lub jeżeli istnieje uzasadniona obawa, że członek wykorzysta pozyskane informacje w celach sprzecznych z interesem spółdzielni i przez to wyrządzi spółdzielni znaczną szkodę. Odmowa powinna być wyrażona na piśmie. Członek, któremu odmówiono wglądu do umów zawieranych przez spółdzielnię z osobami trzecimi, może złożyć wniosek do sądu rejestrowego o zobowiązanie spółdzielni do udostępnienia tych umów. Wniosek należy złożyć w terminie siedmiu dni od dnia doręczenia członkowi pisemnej odmowy. Jednocześnie art. 18 § 4 ustawy stanowi, iż członkowi spółdzielni przysługują również inne prawa określone w ustawie lub w statucie.

A. C. (1), jako członek Spółdzielni Mieszkaniowej (...), był w sposób oczywisty uprawniony do żądania udostępnienia mu uchwał Zarządu Spółdzielni. Wymienione wyżej dokumenty należą do katalogu wymienionego w art. 8¹ ust. 1 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych. Nie ulega również wątpliwości, iż M. M. (1), jako pełnomocnik zarządu była osobą upoważnioną do udostępnienia członkowi spółdzielni mieszkaniowej dokumentów, o których mowa w art. 8¹ ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych. Była ona także osobą wymienioną w art. 27³ pkt 1 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, która ponosi odpowiedzialność za dopuszczenie do tego, że spółdzielnia nie udostępniła członkowi tychże dokumentów.

Sąd wziął pod uwagę, iż sprawa niniejsza nie ma charakteru odosobnionego. Przed tutejszym Sądem były już, i są nadal, prowadzone postępowania o analogiczne wykroczenia z udziałem obwinionej. Nawet jeśli większość z tych postępowań jeszcze nie zakończyła się prawomocnymi wyrokami, to i tak problem ten znany był obwinionej już od dłuższego czasu. Można wręcz przyjąć ze zrozumieniem pogląd prezentowany przez oskarżyciela posiłkowego że sprawa ta wpisuje się w ciąg działań przedstawicieli Spółdzielni, które mają zniechęcić go od jego aktywności i stanowią wyraz swoistego lekceważenia go.

Mając na względzie powyższe Sąd wymierzył obwinionej karę grzywny w kwocie 500,- złotych. Zdaniem Sądu wymierzona obwinionej kara jest adekwatna do stopnia jej zawinienia i społecznej szkodliwości przypisanej jej czynu, a także spełni swoje cele w zakresie prewencji ogólnej i indywidualnej.

Sąd uznał, że obciążenie obwinionej dodatkowo kosztami postępowania i opłatą byłoby dla niej nadmiernym ciężarem.